

ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง พระ สังข์

ศุภมัตถุ พระพุทธเจ้าล้านนา เป็น อดีตภาค
ตั้งแล้ว ๒๔๔๓ พรรษา ปัตยบันกาด จันทร
คตินิยม มุสิกตั้งเจียรระ ผคุณมาศ ชนหับกษ
ทศมี คิติ พุมवार ดุริย คติภาด รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๙ กุมภภาพันชมาศ สัตตวิดิติ มมา สาห
คุณ พิเศษ ปริเขต กาด กำหนด

พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์
มดินทร เทพย มหา มงกุฏ บุรุษย รัตน วาษ วิ
วงษ์ วรุตมพงษ์ บริพัตร วรชัตติยราชนิกร ไวธม
จาครันต บรม มหาจักร พรวิดิราช สังเกต อุกาโต
สุชาติ สังสุทธเครวะ หนี่ จักร กรี บรมนารถ
มหา มงกุฏ ราช วราง กูร - สุจริต มุต สุดำ ธิต
อรรค ออกฤษฐู ไพ บุญย์ บุรพาตัญญ์ กฤษฏา
ภินิหาร สุภาสิ การ ริงสุฤษดี ธิญญ์ ถักษณ
วิจิตร ได้ภากย์ สรรพวงค์ มหา ชโนต มางค
ประนต บาท บงกช ยุคต ประสิทธิ สรรพ
ศุภผล อุดม บรม สุขุมาดย์ ธิพยเทพวาดาร
ไพศาล เกียรติ คุณอดุตยพิเศษ สรรพ เทเวศ์รา
นุรักษ์ วิสิฐคักติ สมญาพินิตประชา นารถ
เปรม กระมต ชัตติยราช ประยร มุต มุขมาตยา
ภิรมย์ อุดมเดชา ธิการ บริบูรณ คุณดสาร

สยามา ทินคร วรุตเมก ราชคิตก มหาปริวาร
นายก อนันต มหันต วร กฤษิเดช สรรพวิเศษ
ศิรินทร อเนกชน นิกร สโมสร สมมต ประ
สิทธิ วรยศ มโหดม บรมราช สมบัติ นพปดต
เสวตร ฉัตรา คิตัตร์ ศิริรัตโนปลักษณ มหา
บรม ราชธา ภิเสกภ ภาสิติ สรรพ ทศทิก วิชิต
ไชย สกต ไทย ศวริย มหา สวามินทร มหศว
มทินทร มหา รามาธิราช ไวธม บรม นารถชาติ
อาชา วไศรย พุทธา ติไทร รัตน สรรณา ธิกษ
อดุตย คักติ อรรค นเรศรา ธิบตี เมตดากรณา
ดีตต หลุทัย อโนปมัย บุญการ สกตไพศาล
มหา รัชฎา ธิบดินทร ปรมินทร ชรรมิท มหา
ราชา ธิราช บรมนารถ บพิตร พระจุลจอม
เกล้าเจ้า อยู่หัว

ทรง พระ ราช ดำริห์ว่า พระ สังข์ ซึ่ง ดำรง
สมณคุณ สมควร จะ เจริญ อธิกรัยยศ ทางสมณ
ศักดิ์มี อยู่หลาย องค์ สมัย นี้ก็เป็นการ อัน สมควร
จะ ทรง เพิ่ม พูน เกียรติคุณ แห่งพระ สังข์ ให้
เป็นที่ มั่น แห่ง พระ พุทธ เจ้าล้าน วงษ์ สืบเนื่อง ไป

จึง ทรง พระ ราช ดำริห์ว่า พระ วร วงษ์เชอ
พระ องค์เจ้า พระ อวณ นิภาคุณา กร ประกอบ
ด้วยคุณ สมบัติ ใน พระ พุทธ เจ้าล้าน ใน
พระ ราช วงษ์ ทรง มีความ อุปการ แดเปน ที่
สนิท ธิต ชอบ พระ ราช อธิยาไศรย ใน พระ
บาท สมเด็จ พระเจ้า อยู่หัว แด มี พระ หลุทัย
โอบ อ้อม ฮาวี ค่อ บรพพชิต ปรีชา ในกิงกรณีย
กิจ กาพยปกรณณ์ ดัง ได้ ปราบกฏ ใน ประกาศ ยก
พระ เกียรติยศ เปน พระองค์เจ้า เมื่อ ปีกุนนพ
ศก จุศคักราช ๑๒๕๙ แด ประกาศ เลื่อนตำแหน่ง
เปน เจ้า คณะ รอง เมื่อ รัตน โกสินทร ศก ๑๑๒
นั้น แลัว บัดนี้ ทรง เจริญ ยิ่ง ขึ้น ด้วย วัตตัญญ
มหัตตคุณ สุนทร มหา สกต ธิธรรม มั่น คง ใน

พระ พุทธ ธารณา เป็น ขจรถ พรหม จริยาภีรัต
 ส่งเคราะห์ พุทธ บริษัท ปกครอง ภิกษุ สังฆ
 ดำรง สมณศักดิ์ เรียบ ร้อย ตลอดจน มา เป็น ที่
 เคารพ สักการ บูชา แห่ง พุทธ มา มกชน มี
 พระ อธิยา ไครยขึ้น บาน ใน การ พระ ราช กุศล
 สรรพพิทา นุทิศ ประโยชน์ ทรง ขอน ขววย ใน
 ราช กิจ ส่วน นั้น บาง อย่าง เป็น ที่ เติม พระ
 ราช กฤษฎา ภินิหาร ได้ ทรง เป็นกรรมกร พิมพ์
 ไคร บัญชากรรม บำรุง การ ศึกษา สพรหมจรรย์
 ทั้ง การ เล่า เรียบ ส่วน คีหิวิสัย ให้ ดำเนิน ไปใน
 ทาง ศิริ สวัสดิ์ สมควร จะ ปก ครอง สังฆ บริษัท
 ดำรง พระ เกียรติยศ ตำแหน่ง เจ้า คณะ ใหญ่ ได้

จึง มี พระบรม ราช โองการ โปรดเกล้า
 ดำรัส สั่ง ให้ สถา ปนาเลื่อน อิศริยยศ พระ
 วรวงษ์เธอ พระ องค์เจ้า พระ อรุณ นิภาคุณา
 กร ใน ตำแหน่ง สมเด็จ พระ ราชาคณะ มี
 พระนาม ตามจากฤ ใน พระ สุพรรณ บัตร ว่า พระ
 วรวงษ์เธอ พระ องค์เจ้า พระ อรุณ นิภาคุณา
 กร สุนทร วิสุทธิ พรต อาคาริยศ ราช วร
 พงษ์ ดำรง สมณคุณ วิบุลย ศักดิ์ อรรค ปริ
 ยัติ อรรค โกศล วิมลยติโยคนายก สำน
 ดิลก บพิตร ที่ สมเด็จ พระ พุมาจารย์ อเนก
 สถาน ปรีชา สัมปตวิสุทธจริยา สมบัติ ไคร
 บัญชา อรรค อรรค โกศล วิมลชุกคุณ ศิริ สุนทร
 พรตจาริก อรัญญิก คณาธิปัตติ มัชฌิม
 คณิศร บวร สังฆาราม คาม วาสี อรัญวาสี
 บพิตร คุรุช นาม สถิตย ฌวัต ราช บพิตร ราช
 วร วิหาร พระ อาราม หลวง เจ้า คณะ อรัญ
 วาสี แต่ เป็น เจ้า คณะ ใหญ่ ใน คณะ กถา
 มี นิตย ภัทร ราคา เดือน ละ ๗ คำสั่ง มี ถานา
 นุคักดิ์ ควร ทรง ตั้ง ถานา นุกรม ได้ ๑๐ รูป คือ
 พระครู ปลัด สุวัฒน์ สมณาจารย์ ปรีชาญาณ

จาริก อรัญญิก มัชฌิม สังฆคน นายก
 ฎีก อรรค วัชิต มี นิตย ภัทร ราคา เดือน ละ
 ๓ คำสั่ง ๑, พระครู สังวร วรภิกษ มี นิตย ภัทร
 ราคา เดือน ละ ๓ คำสั่ง ๒ บาท ๑, พระครู
 วินิต สังฆ กรรม มี นิตย ภัทร ราคา เดือน ละ
 ๑ คำสั่ง ๒ บาท ๑, พระครู วินัยธร ๑, พระ
 ครู วินัย กรรม ๑, พระครู ศักดิ์ พท สุนทร ๑,
 พระครู อมร โสสิต ๑, พระครู อรรค วัชิต ๑,
 พระครู สมุท ๑, พระครู โบสถ์ ๑, รวม ๑๐ รูป
 เป็น ที่ เติม พระ ราช ศรัทธา ภิโยภภาพ ปราบกฎ
 สืบ ไป สิ้น กาด นาน

อนึ่ง ทรง พระ ราช คำวิห์ ว่า สมเด็จ พระ
 พุทธ ไชยาจารย์ เจ้า คณะ ใหญ่ ผู้ ช่วย ฝ่าย
 เหนือ กอบ ด้วย คุณสารสมบัติ ชำนิชำนาญ
 แดก ฉาน ใน พระ ปรีชา แต่ ฉันทฤทธิ วิถี ถลาด
 ใน โอวาทา นุสาสน์ มี ศักดิ์คุณ อัน
 บริสุทธิ ดั่งงาม แต่ ได้รับ ตำแหน่ง พระ ราชาคณะ
 เป็น พระ ฤกษ์ ต่อ เนื่อง การ บรม ราชากิเศก
 ตั้ง ได้ พิเศษ มา แล้ว ใน ประการ เมื่อ รัตน
 โกสินทร ศก ๑๑๐ แต่ รัตน โกสินทร ศก ๑๑๓
 บัดนี้ มีความ เจริญ ดียิ่ง ขึ้น ด้วย พระ ราชายุกาถ
 ตั้ง อยู่ใน ตำแหน่ง พระ ราชาคณะ มา นาน ถึง
 ๓๓ ปี สถิตย ใน มหาเถร กรรม ราช อัมมณัง
 เป็น ครู ภาวนียสถาน แห่ง สังฆ อัน พิเศษ เป็น
 เหตุ ให้ ถึง อปริหานิย กรรม สมควร จะ เพิ่ม
 อิศริยศศักดิ์ ให้ ยิ่ง ขึ้น เป็น เจ้า คณะ ใหญ่
 ฝ่าย เหนือ เต็ม ตาม ตำแหน่ง จะได้ เป็น อรรค
 มุขนิยบุคคล แห่ง สัมปยุชน สืบ ไป

จึง มี พระบรม ราช โองการ โปรดเกล้า
 ดำรัส สั่ง ให้ สมเด็จ พระ พุทธ ไชยาจารย์ มี
 ถานา นุคักดิ์ ยิ่ง ขึ้น ดำรง ใน ตำแหน่ง เจ้า คณะ

ใหญ่ฝ่ายเหนือ มีนามตามจารึกในสุพรรณ
 บัตรเดิมแล้ว ว่า สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
 ญาณอดุลย์สุนทรนายก ศรีบิฎกวิทธยาคุณ
 วิบุลย์คัมภีร์ญาณสุนทร มหาอุดรคณฤศร
 บวรสังฆารามคามวาสี อรัญวาสี สถิตย
 ณวัดราชบูรณวรมหาวิหาร พระอารามหลวง
 เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายเหนือ มีนิตยภัตตราคา
 เดือนละ ๗ ตำลึง มีถานานุกัถิ ควรตั้ง
 ถานานุกรมได้ ๓๐ รูป คือ พระครูปลัดสัม
 พิพัฒน์คีตาจารย์ ญาณวิมลสถลคณิศร
 อุดรสังฆนายก บิฎกธรรมรักขิต มีนิตย
 ภัตตราคาเดือนละ ๓ ตำลึง ๑ พระครูวินัย
 ชร ๑ พระครูวินัยธรรม ๑ พระครูเมธังกร ๑
 พระครูวรวงษา ๑ พระครูธรรมราช ๑ พระ
 ครูธรรมรัฐ ๑ พระครูสังฆวิจารณ์ ๑ พระ
 ครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑ รวม ๓๐ รูป
 เป็นที่เฉลิมพระราชศรัทธาปรากฏสืบไป

หนึ่ง ทรงพระราชดำริห์ว่า พระพิมดธรรม
 กอบด้วยคุณวุฒิสมบูรณ์ เป็นต้นว่า ความรอบรู้
 พระปริยัติ แด่นานาอักษรวิธาน เป็นธรรมา
 จารย์ที่นับถือแห่งสาธุชน ตั้งแจ้งอยู่ในประ
 กาศซึ่งโปรดเกล้าฯ ตั้งไว้ในตำแหน่งเจ้า
 คณะรอง เมื่อรัตนโกสินทรศก ๑๑๓ นั้นแล้ว
 จำเดิมแต่ได้ดำรงตำแหน่งนั้นสืบมา ข้อปฏิ
 บัติวัดตจวิทยา การรักษาสถาบันก็เรียบร้อย
 ร้อยดี ข้าพเจ้าเพิ่มพูนคุณวิชาให้ทวียิ่งขึ้น คือ
 การบอกพระปริยัติธรรม ก็ได้จัดการให้
 แพร่หลาย ทั้งบอกได้ทุกแบบอย่าง ย่อม
 ดำเนินไปในทางสาธุณาภิวัตน์ ส่วนอาภัพ
 สมบัติก็มีได้วิถด ตั้งอยู่ในความเคารพต่อ
 วุฒชนแลนิวาตะธรรม ทั้งรู้ตนรู้ประมาณ

กาด ทางเทศนา ไหวหระถณะกรรมกิจ ก็
 เป็นที่สรรเสริญของบรรพชิตทั้งคฤหัสถ์ การ
 บำเพ็ญอาคันตุกวัตร ก็จัดเป็นอย่างอุทิศ
 ภิภษุสงฆ์ซึ่งอยู่ในอนุสาสน์ ก็เป็นที่นับถือ
 โดยเกียรติคุณเห็นปรากฏ สามารถจะนำ
 คณะสงฆ์สู่สมณะรศโดยธรรมวินัย ห่างไกล
 จากอภัพพิบัติ ควรดำรงอิศริยยศกัถิ ที่สมเด็จพระ
 พระราชาคณะได้

จึงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ
 ดำรัสสั่งให้สถาปนาพระพิมดธรรม เป็นเจ้า
 คณะใหญ่ฝ่ายใต้ มีราชทินนามตามจารึก
 ในสุพรรณบัตรว่า สมเด็จพระวันรัต ปริยัติ
 พิพัฒน์พงษ์ วิสุทธสงฆ์ปรินายก ศรีบิฎก
 โกศต วิมลคัมภีร์ญาณสุนทร มหาทักษิณ
 คณฤศร บวรสังฆารามคามวาสี อรัญวาสี
 สถิตยณวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ วรมหา
 วิหาร พระอารามหลวง เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายใต้
 มีนิตยภัตตราคาเดือนละ ๗ ตำลึง มีอิศริย
 ยศถานานุกัถิ ควรตั้ง ถานานุกรมได้ ๓๐ รูป
 คือ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์คีตาจารย์ ญาณ
 โกศตสถลคณิศร ทักษิณสังฆนายก บิฎก
 ธรรมรักขิต มีนิตยภัตตราคาเดือนละ ๓
 ตำลึง ๑ พระครูวินัยชร ๑ พระครูวินัยธรรม ๑
 พระครูธรรมศุค ๑ พระครูพุทธบาท ๑ พระ
 ครูพรหมสุร ๑ พระครูอมรศัพท ๑
 พระครูสังฆกิจจารักษ์ ๑ พระครูสมุห์ ๑
 พระครูใบฎีกา ๑ รวม ๓๐ รูป เป็นที่เฉลิม
 พระราชปลื้มทาชิดุณสืบไป

หนึ่ง ทรงพระราชดำริห์ว่า พระธรรม
 โภษาจารย์ มีความแตกฉานในพระไตรปิฎก
 ธรรม แลต่อคลองในวิธีสังฆกรรมนานาประ

การ เป็นปริยัติยาจารย์แห่งภิกษุสงฆ์ มี
 • อุดมามี คณฺหะ แก่กล้าหาญ ในการเทศนา
 สาสโนบาย มีปฏิภาณโวหารหนักใน
 สาราณียกรรมสัมมาปฏิบัติ เจริญกุศลปวัค
 ช่อมแปลงอาวาสมิได้ย่อหย่อน โดยศึดา
 จารวัตร ก็เป็นที่เลื่อมใสแห่งสัปรุขนิกรเป็น
 อันมาก ได้รับพระรชทานอาราธนาบัต
 เป็นกรรมการในมหา มกุฏราชวิทยาลัย ก็ได้
 จัดการให้ดำเนินไปตามความสามารถ สัมควร
 จะเป้น พระราชาคณะผู้ใหญ่ได้

✓ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ดำรัสสั่งให้สถาปนาพระธรรมโกษาจารย์ เป้น
 พระราชาคณะ ตำแหน่งเจ้าคณะรอง
 มีนามตามจารึกในหิรัญบัฏว่า พระพิม
 ธรรมมหันตคุณ วิมลปริชาญาณนายก
 ตรีปิฎกคุณาดังการ ภูสิต อุดรทิศคณะฤศ
 บวรสังฆารามคามวาสี สถิตยณวัดโสมนัส
 วรวิหาร พระอารามหลวง ตำแหน่งเจ้าคณะรอง
 ฝ่ายเหนือ มีนิตยภัตรราคาเดือนละ ๖ ตำลึง
 มีถานานุกัณฑ์ ควรตั้งถานานุกรมได้ ๘ รูป
 คือ พระครูปลัดสุวัฒนศีลคุณ วิมลย คณะ
 ฤศ อุดรสังฆานุกรนายก ปิฎกกรรมวัชิต
 มีนิตยภัตรราคาเดือนละ ๒ ตำลึง ๑ พระครู
 วินัยธร ๑ พระครูวินัยธรรม ๑ พระครูสร
 วิไชย ๑ พระครูไกรสรวิเศษ ๑ พระครู
 ธรรมบาล ๑ พระครูสมุห ๑ พระครูใบ
 ฎีกา ๑ รวม ๘ รูป

✓ อนึ่งทรงพระรชดำริห์ว่า พระธรรมไตร
 โดกาจารย์ มีความชำนาญในปริวัตรวิธี
 มีวิจารณ์ญาณ ค้นคว้าสอบสวนพระไตร
 ปิฎกกรรม รอบรู้อักษรสมัยในภาษาต่าง ๆ

ปรีชาสามารถในทางธรรมปฏิบัติ เชี่ยวชาญ
 เชิงประพันธ์ลิลิตคาถา เป้นลิกษากามชน
 คณาจารย์ มีโวหารปฏิภาณปรีชาในเทศนา
 วิธี พากเพียรในกุศลวาศี ที่ให้พระพุท
 ๓ สำนาดการศึกษาดาวรุ่งเรือง โดยพระ
 ๓ ราชประสงค์ คือเมื่อเป้นกรรมการพิมพ์พระ
 ๓ ไตรปิฎก แดเป้นกรรมการมหา มกุฏราช
 ๓ วิทยาลัย ได้ดำรงที่สถานายกศก ๑ แดเป้น
 ๓ ผู้จัดการศึกษาหัวเมือง มณฑลกรุงเทพฯ
 ๓ บัดนี้ก็ได้จัดการโดยเต็มกำลัง ปรีชาสามารถ
 ๓ อาจให้เห็นประโยชน์คุณ สัมควร จะเป้น พระ
 ๓ ราชาคณะผู้ใหญ่ได้

✓ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ดำรัสสั่งให้สถาปนา พระธรรมไตร โดกา
 ๓ จารย์ เป้น พระราชาคณะตำแหน่งเจ้าคณะ
 ๓ รอง มีนามตามจารึกในหิรัญบัฏว่า
 ๓ พระสาสนโสภณ วิมลญาณอดุลย์สุนทรนายก
 ๓ ตรีปิฎกธรรมาดังการ ภูสิต ธรรมยุติกคณ
 ๓ ฤศ บวรสังฆารามคามวาสี สถิตยณวัด
 ๓ ราชประดิษฐ สถิตยณมหาสังฆาราม ราชวร
 ๓ วิหาร พระอารามหลวง ตำแหน่งเจ้าคณะ
 ๓ รองฝ่ายธรรมยุติกนิกาย มีนิตยภัตรราคา
 ๓ เดือนละ ๖ ตำลึง มีถานานุกัณฑ์ ควรตั้ง
 ๓ ถานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัดธรรม
 ๓ จริยานุกิจ พิพิธกรรมโกศล วิมลสุตาคม
 ๓ อุดมคณานุกรนายก ตรีปิฎกญาณวิจิตร มี
 ๓ นิตยภัตรราคาเดือนละ ๒ ตำลึง ๑ พระครู
 ๓ วินัยธร ๑ พระครูวินัยธรรม ๑ พระครู
 ๓ พิธิษฐสารเวท ๑ พระครูพิเศษสระวุดัก ๑
 ๓ พระครูสังฆอุฎก ๑ พระครูสมุห ๑ พระ
 ๓ ครูใบฎีกา ๑ รวม ๘ รูป

หนึ่ง พระราชาคณะที่มีความรอบรู้ พระปริ
ยัติธรรม ปรากฏใน สังฆ มณฑล สัมควร
จะเลื่อน อิศริยยศ ใน สมณศักดิ์ แด่พระสงฆ์ ซึ่ง
ทรง สมณคุณ สัมควร จะเป็น พระครู อีกหลาย รูป

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้เลื่อน
พระเทพ โมฬี เป็น พระธรรม โภชยาจารย์
สุนทร ญาณ นายก ตรี ปิฎก มุนี มหาคณา
ธิปัตย์ สมณิศร บวร สังฆาราม คามวาสี สถิตย
ณวัด สุทัศน์ เทพวรา ราม ราช วร มหาวิหาร พระ
อาราม หลวง มี นิตยภัตร รากา เดือน ละ ๕
ตำดั่ง มี ถานานุศักดิ์ ควร ตั้ง ถานานุ กรม ได้
๖ รูป คือ พระครู ปลัด มี นิตยภัตร รากา เดือน
ละ ๑ ตำดั่ง ๑ พระครู วินัยธร ๑ พระครู วินัย
ธรรม ๑ พระครู สังฆ พิไธย ๑ พระครู สุ่มห ๑
พระครู ไบฏีกา ๑ รวม ๖ รูป

ให้เลื่อน พระเทพ มุนี เป็น พระธรรม ไตร
โลกาจารย์ ญาณ ปรีชา ปรีณายก ตรีปิฎก
ชรา มหาคณฤศร บวร สังฆาราม คามวาสี
สถิตยณวัด เบ็ญจมา บพิตร ดุสิต วนาราม ราช
วรวิหาร พระ อาราม หลวง มี นิตยภัตร รากา
เดือน ละ ๕ ตำดั่ง มี ถานานุศักดิ์ ควร ตั้ง
ถานานุ กรม ได้ ๖ รูป คือ พระครู ปลัด มี
นิตยภัตร รากา เดือน ละ ๑ ตำดั่ง ๑ พระครู
วินัย ธร ๑ พระครู วินัย ธรรม ๑ พระครู
สังฆ พิไธย ๑ พระครู สุ่มห ๑ พระครู ไบฏีกา ๑
รวม ๖ รูป

ให้เลื่อน พระราช กระวี เป็น พระเทพ มุนี
ศรี วิสุทธิ ศีลาจารย์ ญาณ นายก ตรีปิฎก
ชรา มหาคณฤศร บวร สังฆาราม คามวาสี
สถิตยณวัด ประยูรวงษาวาส มหาวิหาร พระ
อาราม หลวง มี นิตยภัตร รากา เดือน ละ ๕

ตำดั่ง ๒ บาท มี ถานานุศักดิ์ ควร ตั้ง ถานา
นุ กรม ได้ ๔ รูป คือ พระครู ปลัด ๑ พระครู
สังฆวินัย ๑ พระครู สุ่มห ๑ พระครู ไบฏีกา ๑
รวม ๔ รูป

ให้เลื่อน พระราช โมฬี เป็น พระเทพ โมฬี
ศรี ปิฎก ชรา มหาธรรมกถึก คณฤศร บวรสังฆา
ราม คาม วาสี สถิตย ณวัด มหรรณพาราม
วรวิหาร พระ อาราม หลวง มี นิตยภัตร รากา
เดือน ๔ ตำดั่ง ๒ บาท มี ถานานุศักดิ์ ควร ตั้ง
ถานานุ กรม ได้ ๔ รูป คือ พระครู ปลัด ๑ พระ
ครู สังฆ วินิต ๑ พระครู สุ่มห ๑ พระครู
ไบฏีกา ๑ รวม ๔ รูป

ให้เลื่อน พระญาณ สัมโพธิ์ เป็น พระราช
กระวี นรดีห์ พจน บดินทร์ สถิตยณวัด ส่าม
พระยา วรวิหาร พระ อาราม หลวง มี นิตย
ภัตร รากา เดือน ละ ๕ ตำดั่ง ๑ บาท มี ถานา
นุศักดิ์ ควร ตั้ง ถานานุ กรม ได้ ๓ รูป คือ
พระครู ปลัด ๑ พระครู สุ่มห ๑ พระครู
ไบฏีกา ๑ รวม ๓ รูป

ให้เลื่อน พระวรญาณ มุนี เป็น พระราช โมฬี
ศรี ปาวจนา ภรณ์ สถิตยณวัด ราช บูรณ วร
มหาวิหาร พระ อาราม หลวง มี นิตยภัตร
รากา เดือน ละ ๕ ตำดั่ง ๑ บาท มี ถานานุศักดิ์
ควร ตั้ง ถานานุ กรม ได้ ๓ รูป คือ พระครู ปลัด
๑ พระครู สุ่มห ๑ พระครู ไบฏีกา ๑ รวม
๓ รูป

ให้พระครู กษาปติ วัด พระนคร เป็น พระ
ครู เหมเจตยานุรักษ์ เจ้าคณะ เมือง นคร ศรี
ธรรมราช

ให้พระครู การาม วัดแจ่ง เป็น พระครูศรี
สังวร เจ้าคณะ เมือง พัทลุง

ให้เจ้า อธิการ อ่อน วัด โปธิ์ เป็น พระครู
 ธรรมคาม มุนี เจ้า คณะ เมือง มหา ธรรมคาม
 ให้พระ ปลัด พ่วง วัด พัง สว่าง เป็น พระครู
 ธีโรธรรวม รุจี เจ้า คณะ รอง เมือง นคร ราช
 สัทธา

ขอ อาราธนา พระคุณ ทั้ง ปวง ที่ ได้รับ พระ
 ราช ทาน เดือน สิ้น ณ ศักดิ์ เพิ่ม อิศริยยศ ทั้ง นี้
 รับ พระ พระ พุทธ สำนานา เป็น ภาวะ ตั้ง สอน
 ช่วย ระวัง อธิการณ์ แลอนุเคราะห์ พระ ภิกษุสงฆ์
 สาม เณร ใน คณะ ตาม ส้มควรว แก่ ก่าตั้ง แล
 อิศริยยศ ที่ พระ ราช ทานนี้ แล ขอจง จริฐติกาถ
 เจริญ อายุ วรรณ ศุข พล ปฏิภาณ คุณ สวรร
 สิริสวัสดิ์ ใน พระ พุทธ สำนานา ทุกประการ เทอญ

การ มงคล ของ พระเจ้า ดุกยา เธอ
 พระองค์ เจ้า อาภากร เกียรติวงษ์

แล หม่อม เจ้า ทิพย สัมพันธ์

ใน ส้มเต๋จ พระเจ้าน้อง ยาเธอ

เจ้าฟ้ากรมพระ ภาณุ พันธุ วงษ์ วรเดช

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๙๑๙

เวดามาย ๕ โมง ทรง พระ กรุณา โปรด
 เกด้า ๑ ให้ ประชุม พระ บรม วงษา นุวงษ์ ที่
 พระ ที่นั่ง จักร กวี มหา ปราสาท พระ บาท
 ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่หัว ทรง หลั่ง น้ำ พระ มหา
 ดั่งษ์ พระ ราช ทานแด่ พระเจ้า ดุกยาเธอ พระ
 องค์เจ้า อาภากร เกียรติวงษ์ แล หม่อม เจ้า
 ทิพย สัมพันธ์ ใน ส้มเต๋จ พระเจ้าน้อง ยาเธอ
 เจ้า ฟ้ากรม พระ ภาณุ พันธุ วงษ์ วรเดช เด็กรัก แล
 ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ๑ ให้ ส้มเต๋จ พระ
 บรม ราชินี นารก แล พระ บรม วงษา นุวงษ์
 ทรง หลั่ง น้ำ ดั่งษ์ ต่อ ไป แล พระ บาท ส้มเต๋จ
 พระ เจ้า อยู่หัว ประทับ ใต้ เสด็จ พระ สุธารศ

แต่ เครื่อ งู๊ว๊ว๊ว พร้อมด้วย ส้มเต๋จ พระบรม
 ซิน นารก แล พระ บรม วงษา นุวงษ์ พระ
 บาท ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่หัว ได้ มี พระ ราช
 คำร์ดี พระ ราช ทาน พระ พร ศุภสวัสดิ์ แต่ พระ
 เจ้า ดุกยา เธอ พระ องค์ เจ้า อาภากร เกียรติ
 วงษ์ แล หม่อม เจ้า ทิพย สัมพันธ์ ตาม ส้มควรว
 ครัน เวด้า คำ ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ๑ ให้ ทาน
 ข้าง ใน คือ พระ สัมพันธ์ วงษ์เธอ พระองค์ เจ้า พรรณ
 รวย ๑ เจ้าจอม มารดาแพ ๑ กับ ท้าว นาง
 เต๋มา แก่ พา หม่อม เจ้า ทิพย สัมพันธ์ ขึ้น
 รถ แต่ ใน พระ บรม มหา ราช วงษ์ ไป ตั้ง ที่ วงษ์
 พระ เจ้า ดุกยา เธอ พระ องค์ เจ้า อาภากร เกียรติ
 วงษ์ ณ ตำบล ดอน ดุสิต แล เป็น เด็กรัก การ

ข้า ราชการ เฝ้า ทูลถอของ ภูดี พระบาท

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๙๑๙

พระ บาท ส้ม เต๋จ พระเจ้า อยู่หัว เด็กรัก ออก
 พระ ที่นั่ง จักร กวี มหา ปราสาท องค์ กลาง พระ
 ยาศรี สห เทพ ราช ปลัด ทูล ถอของ กระ ทรวง
 มหา ไทโย นำ พระ สิริทธิ สรวาธุร ข้า หลวง
 ประจํา เมือง หนอง คาย ๑ หลวง สุเทพ นุรักษ
 ข้า หลวง เมือง นคร เสียม ราชู ๑ รวม ๒ นาย
 เฝ้า ทูล ถอของ ภูดี พระบาท

บอก แก่

ด้วย ตาม ความ ใน ราช กิจจานุเบกษา
 เล่ม ๑๗ แผ่นที่ ๔๙ วันที่ ๓ มีนาคม ๑๙๑๙
 หน้า ๗๓๓ ซีกที่ ๒ บันทึกที่ ๗ คือ คำว่า “พระยา
 อภิรักษ ราช มณ เจริญ” นั้น ให้ แก่ เป็น “พระ
 ยาอภิรักษ ราช อุกุยาน” กับ หน้า ๗๓๒ ซีก
 ที่ ๑ บันทึกที่ ๗ คำว่า “พระ องค์ เจ้า วัฒน
 นุวงษ์” นุวงษ์ เกิน ไป ให้ แก่ เป็น “พระ องค์